

Financieel jaarverslag

2024

natuur dichtbij huis
Brabants Landschap

Inhoudsopgave

1	Balans na resultaatbestemming	2
2	Staat van baten en lasten	3
2.1	Baten en lasten	3
2.2	Bestemming saldo van baten en lasten	4
3	Toelichting op de jaarrekening.....	5
3.1	Algemeen	5
3.2	Grondslagen voor waardering activa en passiva	5
3.3	Grondslagen voor bepaling resultaat	8
4	Toelichting op de balans	9
4.1	Activa	9
4.2	Passiva.....	12
5	Toelichting op staat van baten en lasten	18
5.1	Baten	18
5.2	Lasten.....	21
5.3	Saldo financiële baten en lasten	23
5.4	Personeel en organisatie.....	23
6	Overige gegevens.....	25
7	Begroting 2025.....	26
7.1	Baten en lasten	26
7.2	Resultaatverdeling	27

1 Balans na resultaatbestemming

(in €1.000)	31 december 2024	31 december 2023
ACTIVA		
Immateriële vaste activa	122	119
Materiële vaste activa	598	587
Vorraden	41	43
Vorderingen en overlopende activa	5.860	8.165
Effecten	17.325	16.122
Liquide middelen	12.434	12.551
	<u>35.660</u>	<u>36.881</u>
	36.380	37.587
PASSIVA		
Reserves en fondsen		
Reserves		
Continuïteitsreserve	5.000	5.000
Bestemmingsreserves	22.706	22.481
	<u>27.706</u>	<u>27.481</u>
Fondsen		
Bestemmingsfondsen	13	25
	<u>27.719</u>	<u>27.506</u>
Voorzieningen	49	43
Langlopende schulden	1.732	106
Kortlopende schulden	6.880	9.932
	<u>36.380</u>	<u>37.587</u>

2 Staat van baten en lasten

2.1 Baten en lasten

(in €1.000)	2024 Werkelijk	2024 Begroting	2023 Werkelijk
BATEN			
Overheden			
Subsidie aankoop natuurgebieden	467	3.200	221
Diverse subsidies	15.388	17.172	11.677
	15.855	20.372	11.898
Particulieren			
Beheer en projecten	8	5	8
Nalatenschappen, giften en donaties	2.577	1.691	1.411
	2.585	1.696	1.419
Bedrijven			
Beheer en projecten	13	80	107
Donaties en giften	219	106	262
	232	186	369
Organisaties zonder winststreven			
Beheer en projecten	945	903	806
Donaties en giften	115	4	23
	1.061	907	829
Levering producten en diensten	4.047	4.004	3.929
Loterijorganisaties	1.129	1.125	1.131
Totaal van de geworven baten	24.908	28.290	19.575
Overige baten	275	0	17
Totaal baten	25.183	28.290	19.592
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Aankoop natuurgebieden met opstallen	1.462	4.450	2.162
Onderhoud natuurgebieden en opstallen	12.906	9.765	8.725
Landschapsbeheer	2.448	2.648	2.245
Projecten	6.456	11.247	5.412
Communicatie	1.200	1.485	1.240
	24.472	29.595	19.784
Wervingskosten	599	404	560
Kosten beheer en administratie	1.143	890	961
Totaal lasten	26.214	30.889	21.305
Saldo voor financiële baten en lasten	-1.031	-2.599	-1.713
Saldo financiële baten en lasten	1.244	735	1.431
Saldo baten en lasten	213	-1.864	-282

2.2 Bestemming saldo van baten en lasten

(in €1.000)	2024 Werkelijk	2024 Begroting	2023 Werkelijk
TOEGEVOEGD AAN OF ONTTROKKEN UIT			
Continuïteitsreserve	0	0	0
Bestemmingsreserves			
Reserve aankoop natuurgebieden	-32	-1.250	-307
Reserve beheer en ontwikkeling natuurgebieden	0	1.164	0
Reserve groenblauwe dooradering	0	-1	0
Reserve gebouwen inclusief ondergrond	0	-1.777	0
Reserve erfpachtkoopsommen	0	0	0
Reserve Nationale Postcode Loterij-gelden	257	0	0
Reserve Nationale Postcode Loterij-gelden LB	0	0	0
	225	-1.864	-307
Bestemmingsfondsen			
Bestemmingsfonds elektrische boot	-12	0	25
	-12	0	25
Totaal verdeling resultaat	213	-1.864	-282

3 Toelichting op de jaarrekening

3.1 Algemeen

Stichting Het Noordbrabants Landschap (hierna genoemd Brabants Landschap) is feitelijk en statutair opgericht op 22 januari 1932 te 's-Hertogenbosch en is ingeschreven bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel voor Brabant onder nummer 41080575. De stichting houdt kantoor te Haaren op Landgoed Nemerlaer. Brabants Landschap heeft ten doel het behoud en de ontwikkeling van natuur- en landschapsschoon en erfgoed in de provincie Noord-Brabant.

Zij realiseert deze doelstelling door aankoop, inrichting en beheer van natuurgebieden en erfgoed, landgoederen en landbouwgronden gelegen in het Natuurnetwerk Brabant, alsmede via taken op het gebied van landschapsbeheer. Brabants Landschap is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Hierdoor zijn schenkingen onder bepaalde voorwaarden fiscaal aantrekkelijk voor de gever en hoeft Brabants Landschap geen schen- of erfbelasting af te dragen.

3.2 Grondslagen voor waardering activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties. Bij het opmaken van de jaarrekening zijn de richtlijnen van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) gehanteerd.

Gronden die zijn aangekocht worden direct op het moment van aanschaf als kosten verwerkt en op deze manier, via de bestemming van het saldo, ten laste van de hiervoor bestemde bestemmingsreserve gebracht. Voor een deel van deze gronden wordt - na de aanschaf - subsidie aangevraagd, bijvoorbeeld in het kader van de transformatie van deze gronden naar natuurgebied. De subsidies worden in het boekjaar verantwoord als de subsidiebeschikking is afgegeven in het boekjaar zelf.

De waardering van activa en passiva is gebaseerd op het stelsel van historische kosten, tenzij hierna anders aangegeven. Niet genoemde activa en passiva zijn voor de nominale waarde in de balans opgenomen. De grondslagen zijn ten opzichte van vorig jaar ongewijzigd gebleven.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De cijfers voor 2023 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2024 mogelijk te maken

Continuïteit en schattingen

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling en op basis van de momenteel beschikbare informatie. Bij het opstellen van de jaarrekening maakt de leiding van de Brabants Landschap schattingen en gaat van bepaalde veronderstellingen uit die van invloed kunnen zijn op de waardering van activa, passiva en de uitkomsten van de winst-en-verliesrekening. De werkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen en veronderstellingen.

Informatieverschaffing over fouterstel

Fouterstel inzake bestemmingsreserve Nationale Postcode Loterij

Het jaarlijks van de Nationale Postcode Loterij ontvangen bedrag wordt als baten verantwoord in de staat van baten en lasten. Omdat het, in enig jaar van de Postcode Loterij ontvangen bedrag nog niet in hetzelfde boekjaar wordt besteed wordt dit ontvangen bedrag jaarlijks via de bestemming van het saldo ten gunste van de bestemmingsfondsen, als onderdeel van het eigen vermogen, gebracht. Eind 2023 ging dit om een bedrag van € 937.000 respectievelijk €188.000.

Bij nader inzien blijkt dat er door de Nationale Postcode Loterij én door Landschappen NL, die de ontvangen gelden verspreid over de Provinciale Landschappen, geen bestedingsbeperkingen zijn aangebracht zoals vermeld in

RJ 650.309. Om deze reden is de, jaarlijks op deze manier, verwerkte bijdrage van de Postcode Loterij ten onrechte als bestemmingsfonds aangemerkt.

In overeenstemming met RJ 650.307 is er echter wel sprake van een bestemmingsreserve. Deze herziene verwerkingswijze is in het boekjaar, maar ook in de vergelijkende cijfers eind 2023, aangepast. Dit fouterstel heeft geen invloed gehad op het resultaat over het vorig boekjaar of op het resultaat over het huidige boekjaar. Dit fouterstel heeft ook geen invloed gehad op de omvang van het eigen vermogen maar wel over de samenstelling van het eigen vermogen, zowel eind 2023 als ook eind 2024.

Fouterstel inzake herrubricering baten fondsenwervende instelling

Conform RJ 650.316 wordt er nader ingegaan op de categorie "baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten". Deze baten dienen verder te worden uitgesplitst in huren en pachten, houtverkoop en opbrengst overige verkopen. Deze waren in eerste instantie verantwoord onder de categorie beheer en projecten. In 2024 gaat dit om een bedrag van € 4.047.000 en voor boekjaar 2023 voor een bedrag van € 3.929.000.

Deze herziene verwerkingswijze is in het boekjaar, maar ook in de vergelijkende cijfers eind 2023, aangepast. Dit fouterstel heeft geen invloed gehad op het resultaat over het vorig boekjaar of op het resultaat over het huidige boekjaar. Dit fouterstel heeft ook geen invloed gehad op de omvang van het eigen vermogen maar wel over de samenstelling van de baten in de staat van baten en lasten, zowel eind 2023 als ook eind 2024.

Immateriële vaste activa

Kosten voor de ontwikkeling van de website, de software van de vastgoedadministratie en de software voor het managen van het relatiebestand vallen onder de immateriële vaste activa. De investeringen van Brabants Landschap worden gewaardeerd op kostprijs onder aftrek van afschrijving, welke wordt berekend volgens de afschrijvingsmethode sum-of-the-years'-digits op basis van de geschatte levensduur. De investeringen in de website en de software worden in drie jaar afgeschreven. Er is geen rekening gehouden met een restwaarde.

Materiële vaste activa

In de jaarrekening wordt het bezit aan gronden en gebouwen gewaardeerd op het symbolische bedrag van € 1 omdat de onroerende bezittingen duurzaam aan het economische proces onttrokken zijn. De uitbreidingen worden gefinancierd door middel van subsidies, uit de reserve aankoop natuurgebieden en uit het bestemmingsfonds bepaald door derden. De investeringen van Brabants Landschap worden gewaardeerd op kostprijs onder aftrek van afschrijving, welke wordt berekend volgens de afschrijvingsmethode sum-of-the-years'-digits op basis van de geschatte levensduur. Voor de dienstauto's, de boot en de werktuigen is er rekening gehouden met een restwaarde.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs of duurzaam lagere actuele waarde en hebben een courante waarde. Daarom is er geen voorziening voor incurante voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Er zijn dit verslagjaar geen dubieuze debiteuren en daarom is er voor de dubieuze debiteuren geen voorziening. De te verwachten erfstellingen en legaten worden vastgesteld aan de hand van schriftelijk vastgelegde informatie.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Brabants Landschap maakt geen gebruik van financiële derivaten en loopt een renterisico en een kredietrisico voor wat betreft de vorderingen en de schulden. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Effecten

De aandelen, obligaties en de alternatieve beleggingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens tegen de actuele waarde, zijnde de marktwaarde. De koersresultaten worden verantwoord onder de post 'saldo financiële baten en lasten in de staat van baten en lasten'. Van Lanschot is de vermogensbeheerder. Duurzaam beleggen is een belangrijk onderdeel van het beleggingsstatuut. Er wordt gestreefd naar een rendement dat op de lange termijn minimaal gelijk is aan de inflatie en zo mogelijk een additioneel rendement. De minimale en maximale bandbreedtes van de obligaties en de aandelen zijn vastgelegd en de beleggingshorizon is vastgesteld op tien jaar.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kortlopende banktegoeden en deposito's en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan, voor zover niet nader vermeld, ter vrije beschikking van de Brabants Landschap en betreffen direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen.

Continuïteitsreserve

Deze reserve dient om eventuele toekomstige exploitatietekorten te kunnen opvangen. De gewenste hoogte van de continuïteitsreserve is in het bestuur vastgesteld op € 5 miljoen.

Bestemmingsreserve

De reserve 'beheer en ontwikkeling natuurgebieden' dient voor het niet-reguliere beheer, een onverwacht eigen aandeel in natuurontwikkeling en voor de afdekking van eventuele toekomstige claims. Een gedeelte van de aankoopssommen moet uit eigen middelen worden betaald. Hiervoor wordt de reserve 'aankoop natuurgebieden' aangewend. De reserve 'gebouwen inclusief ondergrond' is bedoeld voor de aankoop van gebouwen die onlosmakelijk zijn verbonden met de te verwerven natuurgebieden. Deze aankopen komen niet voor subsidie in aanmerking. Tevens wordt deze reserve gebruikt voor grote uitgaven voor gebouwen.

De reserve 'erfpachtkoopssommen' is er om eventueel oude erfpachtcontracten terug te kunnen kopen. De reserve 'groenblauwe dooradering' is voor uitvoering door het coördinatiepunt landschapsbeheer van de pilot in het Van Gogh Nationaal Park. Uit de reserves 'Nationale Postcode Loterij voor Brabants Landschap' en 'Nationale Postcode Loterij voor Landschapsbeheer' worden diverse projecten en activiteiten gefinancierd.

Bestemmingsfondsen

De bestemmingsfondsen betreffen fondsen waaraan door derden voorwaarden zijn gesteld. Het fonds voor de elektrische boot is voor de dekking van de afschrijving van de elektrische boot op de Brabantse Wal.

Voorzieningen

De voorzieningen betreffen schattingen van voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan de omvang onzeker is en welke oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan de balansdatum. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde.

Voorziening jubilea

De voorziening voor jubilea is bedoeld voor de medewerkers die 25 of 40 jaar in dienst zijn bij Brabants Landschap. Conform de Raamcao Bos en Natuur krijgt een medewerker bij het jubileum een bruto maandsalaris netto uitgekeerd. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde rekening houdend met een disconteringsvoet van 1%. Bij de berekening is rekening gehouden met de blijf-kans van een medewerker. De voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn schulden van langer dan één jaar. Deze post bevat in 2024 de schikking Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters, enkele waarborgsommen voor huur en vooruit ontvangen compensatie voor dassen. Deze zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor de schikking geldt dat er jaarlijks geïndexeerd moet worden (CPI met een maximum van 3,5%).

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden bevatten schulden en vooruit ontvangen bedragen met een looptijd die korter is dan één jaar. Deze zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

3.3 Grondslagen voor bepaling resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden bepaald op de reële waarde van de tegenprestaties en toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben op basis van de verrichte prestaties.

Subsidies aankoop natuurgebieden en diverse subsidies

De subsidies van het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) voor aankoop van grond in het Natuurnetwerk Brabant worden opgenomen in het jaar van de schriftelijke toezegging of anders in het jaar van ontvangst. Regelmatig is dat in een later jaar dan het jaar waarin de aankoop is gedaan. Hierdoor lopen subsidies en uitgaven voor aankoop van natuurgebieden niet synchroon. De subsidie van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) is een vergoeding voor het beheer van onze natuurgebieden waarvan de voorschotten en afrekening geheel worden verantwoord in het jaar van ontvangst. De subsidies voor projecten hebben een incidenteel karakter en worden bepaald op de reële waarde van de tegenprestaties en toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben op basis van de verrichte prestaties.

Baten beheer en projecten, contributies, donaties, giften, schenkingen en overige baten

Deze opbrengsten zijn afkomstig van particulieren, van bedrijven en van organisaties zonder winststreven. Zie voor de toelichting pagina 18 tot en met 20 van dit verslag.

Baten van loterijorganisaties

Deze opbrengsten zijn afkomstig van de Nationale Postcode Loterij en worden verantwoord in het desbetreffende jaar. Zie voor de toelichting pagina 20 van dit verslag.

Besteed aan de doelstellingen

Voor de lasten zie de diverse categorieën in de staat van baten en lasten op pagina 3. Dezelfde categorieën zijn terug te vinden in de kostenverdeelstaat op pagina 21 en de toelichtingen staan op pagina 21 tot en met 24 van dit verslag. De wervingskosten bestaan voornamelijk uit activiteiten voor ledenwerving en fondsenwerving.

Pensioenen

De pensioenen van de medewerkers van Brabants Landschap zijn ondergebracht bij de Stichting Bedrijfspensioenfonds van de Landbouw (BPL). Het pensioen bestaat uit een verplichte basisregeling en een excedentregeling voor de medewerkers waarvan het loon boven de sociale verzekeringsgrens komt. Voor beide vormen van het pensioen geldt de middelloonregeling. Op 1 januari 2024 heeft het BPL de pensioenen verhoogd met 4,2%. Per 31 december 2024 was de beleidsdekkingsgraad van BPL 117,6% (2023: 114,4%).

De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als een last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Ultimo 2023 en 2024 zijn er geen verplichtingen waarvoor een pensioenvoorziening is opgenomen.

Toerekening van de kosten

De methodiek van de toerekening van de kosten is als volgt: personeelskosten, huisvestingskosten, kantoorkosten en vervoerskosten worden verhoudingsgewijs verdeeld naar de diverse kostensoorten. Van de fte's wordt 15% toegerekend naar beheer en administratie en 5% naar wervingskosten. De kosten van huisvesting, kantoor, heffingen en verzekeringen, bestuur en afschrijvingen die op onderhoud natuurgebieden en gebouwen zijn geboekt, worden herverdeeld. Op onderhoud natuurgebieden en gebouwen blijft 54,2% staan. 45,8% wordt doorberekend naar de diverse kostensoorten: 15% naar landschapsbeheer, 15% naar projecten, 10% naar communicatie, 4% naar beheer en administratie en 1,8% naar wervingskosten.

4 Toelichting op de balans

4.1 Activa

Immateriële vaste activa

Bedrijfsmiddelen voor automatisering, benodigd voor de bedrijfsvoering

(in €1.000)	
Boekwaarde per 1 januari	119
Aanschaf in 2024	118
Desinvesteringen in 2024	0
Afschrijving 2024	116
Boekwaarde per 31 december	121
Aanschafwaarde per 31 december	447
Cumulatieve afschrijvingen	326
Boekwaarde per 31 december	121
Afschrijvingstermijnen (jaren)	3

Materiële vaste activa

Natuurgebieden met opstallen, direct aangewend in het kader van de doelstelling

(in €1.000)	31 december 2024	31 december 2023
Eigendom, c.q. erfpacht	1 (19.063 ha)	1 (18.937 ha)

Bedrijfsmiddelen benodigd voor de bedrijfsvoering

(in €1.000)	Wagenpark	Elektrische quads	Boot en trailer	Overig vervoer	Inventaris	ICT	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	163	56	53	22	198	94	586
Aanschaf in 2024	81	0	0	70	47	67	265
Desinvesteringen in 2024	1	0	0	0	0	0	1
Afschrijving 2024	40	14	13	21	91	74	253
Boekwaarde per 31 december	203	42	40	71	154	87	597
Aanschafwaarde per 31 december	846	104	54	190	502	344	2.040
Cumulatieve afschrijvingen	643	62	14	119	348	257	1.443
Boekwaarde per 31 december	203	42	40	71	154	87	597
Afschrijvingstermijnen (jaren)	7	5	7	5	5	3	

Voorraden

De onderstaande voorraden worden direct aangewend in het kader van de doelstelling.

(in €1.000)	31 december 2024	31 december 2023
Landgoederenboeken (gewaardeerd tegen kostprijs)	28	30
Handboeken toekomstige beschermers (gewaardeerd tegen kostprijs)	13	13
	41	43

Vorderingen en overlopende activa

<i>(in €1.000)</i>	31 december 2024	31 december 2023
Provincie Noord-Brabant	1.518	5.200
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Europese Unie	0	46
Overige vorderingen en overlopende activa	4.342	2.919
	5.860	8.165

Provincie Noord-Brabant

<i>(in €1.000)</i>	31 december 2024	31 december 2023
Subsidies		
• Grondaankopen GOB	747	1.268
• Diverse projecten	669	3.805
• Landschapsbeheer	0	100
• Inrichtingskosten grondaankopen	102	27
	1.518	5.200

De vorderingen zijn afgenomen doordat onder andere de projectsubsidie van het Greveschutven (3,2 miljoen) in 2024 is afgerekend. Ook zijn in 2024 de aankoopsubsidies van aankopen in onder andere Helvoirts Broek (0,5 miljoen) afgerekend.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Europese Unie

<i>(in €1.000)</i>	31 december 2024	31 december 2023
Subsidies		
• SIM groen	0	36
• SIM rood	0	10
	0	46

Overige vorderingen en overlopende activa

<i>(in €1.000)</i>	31 december 2024	31 december 2023
Nalatenschappen	1.424	594
Nationale Postcode Loterij	1.125	1.125
Debiteuren	917	654
Vooruitbetaalde kosten en overige overlopende activa	541	300
Intrest	159	91
Natuurcompensaties	112	152
UWV	64	3
	4.342	2.919

Effecten

Het beleggingsbeleid is duurzaam, risicomijdend en met een brede spreiding. Hierom worden de middelen voor een groot gedeelte aangehouden in de vorm van liquiditeiten. Deze worden, afhankelijk van de rentemarkt, bij diverse bankinstellingen weggezet op marktcondities in de vorm van deposito's, spaargelden en dergelijke.

De effecten zijn gewaardeerd op de marktwaarde en het beheer van de portefeuille is uitbesteed. Het rendement in 2024 op obligaties was 1,77% positief (2023: 5,83 % positief) en op aandelen 18,31% positief (2023: 16,46% positief).

<i>(in €1.000)</i>	31 december 2024	31 december 2023
Aandelen	6.614	5.421
Staatsobligaties	5.955	6.391
Bedrijfsobligaties	2.964	2.375
Obligaties opkomende markten	1.059	1.072
Obligaties overig	533	677
Alternatieve beleggingen	200	186
	17.325	16.122

Liquide middelen

<i>(in €1.000)</i>	31 december 2024	31 december 2023
Banken	6.434	6.551
Deposito's	6.000	6.000
	12.434	12.551

De liquide middelen en deposito's worden aangehouden voor de bedrijfsvoering en zijn op korte termijn opeisbaar. Er sprake is van 3 deposito's van elk 2 miljoen waarvan één deposito nog voor 1 maand niet vrij opeisbaar is, één deposito nog voor 3 maanden niet vrij opeisbaar is en één deposito nog voor 9 maanden niet vrij opeisbaar is.

4.2 Passiva

Reserves en fondsen

Verloopoverzicht reserves en fondsen

Het totaal aan reserves en fondsen heeft zich in 2024 als volgt ontwikkeld:

(in €1.000)	Continuïteit	Bestemmingsreserves	Bestemmingsfondsen	Totaal
Stand per 1 januari	5.000	22.481	25	27.506
Mutaties				
• Toevoegingen	222	3.790	1	4.013
• Onttrekkingen	222	3.565	13	3.800
	0	225	-12	213
Stand per 31 december	5.000	22.706	13	27.719

Verloopoverzicht reserves

De reserves hebben zich in 2024 als volgt ontwikkeld:

(in €1.000)	1 januari	Toevoegingen	Onttrekkingen	Mutaties	31 december
Continuïteitsreserve	5.000	222	222	0	5.000
Bestemmingsreserves					
• Aankoop natuurgebieden	6.375	1.451	1.483	-32	6.343
• Beheer en ontwikkeling natuurgebieden	7.150	0	0	0	7.150
• Groenblauwe dooradering	1.831	0	0	0	1.831
• Gebouwen inclusief ondergrond	3.000	864	864	0	3.000
• Erfpachtkoopsommen	3.000	346	346	0	3.000
• Nationale Postcode Loterij	937	937	680	257	1.194
• Nationale Postcode Loterij Landschapsbeheer	188	192	192	0	188
Stand per 31 december	27.481	4.012	3.787	225	27.706

Continuïteitsreserve

Deze reserve dient om de continuïteit van de werkorganisatie en de doelstellingen te borgen. In 2024 bedroegen de kosten van de werkorganisatie € 8,2 miljoen (2023: € 7,3 miljoen). De gewenste hoogte van de continuïteitsreserve is in het bestuur vastgesteld op € 5 miljoen.

(in €1.000)	
Stand per 31 december 2023	5.000
Voordelig saldo projecten 2024	222
	5.222
Nadelig saldo landschapsbeheer 2024	-91
Onttrekking door resultaatsverdeling 2024	-131
	-222
Stand per 31 december 2024	5.000

Reserve aankoop natuurgebieden

Een gedeelte van de aankoopssommen moet uit eigen middelen worden betaald. Deze reserve is bestemd om dit te kunnen doen.

(in €1.000)		
Stand per 31 december 2023		6.375
Toevoeging door resultaatverdeling 2024	213	
Ontvangen en schriftelijk toegezegde aankoopsubsidies	467	
Opbrengsten Natuurfonds	750	
Verkoop en ruiling natuurgebieden	21	
		1.451
		7.826
Aankoop natuurgebieden	-1.483	
		-1.483
Stand per 31 december 2024		6.343

De opbrengsten van het Natuurfonds zijn een combinatie van donaties door particulieren, geormerkte nalatenschappen en giften van bedrijven en stichtingen.

Reserve beheer en ontwikkeling natuurgebieden

Deze reserve dient voor het niet-reguliere beheer, een onverwacht eigen aandeel in natuurontwikkeling en voor de afdekking van eventuele toekomstige claims.

(in €1.000)	
Stand per 31 december 2023	7.150
Stand per 31 december 2024	7.150

Reserve groenblauwe dooradering

De reserve is voor uitvoering door het coördinatiepunt landschapsbeheer van de pilot groenblauwe dooradering in Van Gogh Nationaal Park.

(in €1.000)	
Stand per 31 december 2023	1.831
Stand per 31 december 2024	1.831

Reserve gebouwen inclusief ondergrond

Het komt voor dat Brabants Landschap gebouwen koopt, die horen bij te verwerven grond. Omdat de aankoop van gebouwen niet wordt gesubsidieerd, moet Brabants Landschap dit uit eigen middelen financieren. De reserve gebouwen wordt tevens gebruikt voor grote uitgaven voor gebouwen.

(in €1.000)		
Stand per 31 december 2023		3.000
Toevoeging door resultaatverdeling 2024	589	
Ontvangen erfpachtkoopsom	275	
		864
		3.864
Nadelig saldo projecten gebouwen	-864	
		-864
Stand per 31 december 2024		3.000

Reserve erfpachtkoopsommen

De reserve erfpachtkoopsommen wordt met een gefixeerd bedrag van € 3 miljoen gecontinueerd om eventuele terugkoop van oude erfpachtcontracten te kunnen betalen. Het terugkopen van een erfpacht speelt met name bij rijksmonumenten.

(in €1.000)		
Stand per 31 december 2023		3.000
Toevoeging door resultaatverdeling 2024	346	346
		3.346
Nadelig saldo projecten gebouwen (koop erfpacht)	-346	-346
Stand per 31 december 2024		3.000

Reserve Nationale Postcode Loterij

(in €1.000)		
Stand per 31 december 2023		937
Bijdrage 2024 (ontvangst in 2025)	937	937
		1.874
Besteding Nationale Postcode Loterij in 2024	-680	-680
Stand per 31 december 2024		1.194

In 2024 waren er minder bestedingen aan projecten die gekoppeld zijn aan de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij omdat er projecten uitgesteld zijn. In 2025 zijn er daardoor meer projecten die we koppelen aan de bijdrage. We reserveren hiermee onder andere voor de aankopen in het Reuseldal en de Heideboerderij. Daarmee wordt deze reserve eenjarig hoger.

De reserve Postcodeloterij werd tot en met 2023 verantwoord als een bestemmingsfonds. Deze post is niet langer als fonds te oormerken en wordt vanaf 2024 als reserve verantwoord. De vergelijkende cijfers van 2023 zijn ook gecorrigeerd.

Reserve Nationale Postcode Loterij - Landschapsbeheer

(in €1.000)		
Stand per 31 december 2023		188
Bijdrage 2024 (ontvangst in 2025)	188	188
Bijdrage Plan Boom 2024 (ontvangst in 2024)	4	192
		380
Besteding Nationale Postcode Loterij in 2024	-188	-188
Besteding Plan Boom	-4	-192
Stand per 31 december 2024		188

De reserve Postcodeloterij Landschapsbeheer werd tot en met 2023 verantwoord als een bestemmingsfonds. Deze post is niet langer als fonds te oormerken en wordt vanaf 2024 als reserve verantwoord. De vergelijkende cijfers van 2023 zijn ook gecorrigeerd.

Bestemmingsfonds Electrische boot

(in €1.000)		
Stand per 31 december 2023		25
Ontvangen bijdrage van bedrijven	1	1
		26
Afschrijvingen	-13	-13
Stand per 31 december 2024		13

Voorzieningen**Voorziening jubileumuitkeringen**

Gedurende het dienstverband hebben werknemers conform de cao Bos en Natuur recht op een jubileumuitkering vanwege een 25- of 40-jarig dienstverband.

(in €1.000)		
Stand per 31 december 2023		43
Dotatie 2024	6	6
		49
Jubileumuitkeringen in 2024	0	0
Stand per 31 december 2024		49

Langlopende schulden

Dit betreft schulden met een verwachte looptijd langer dan een 1 jaar.

(in €1.000)	31 december 2024	31 december 2023
Schikking Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters	1.650	0
Waarborgsommen huur	57	57
Vergoeding compensatiemaatregelen beheer en onderhoud	26	32
Depot stichting Archipel (vergroten natuurkwaliteit Son en Breugel)	0	17
	1.733	106

Natuurmonumenten en de Provinciale Landschappen zullen in het kader van de schikking gezamenlijk circa € 77 miljoen storten in een door de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters (VGG) op te richten fonds. Met de middelen in het fonds zal het particuliere natuurbeheer in Nederland een extra impuls krijgen. In het boekjaar 2024 is reeds € 40 miljoen gestort. Per 31 december 2024 is derhalve nog € 37 miljoen te betalen. De tweede betaling (€ 37 miljoen) wordt voorafgaand aan de betaling geïndexeerd, tegen peildatum 1 januari 2023. Indexering vindt plaats op grond van het CBS indexcijfer 'CPI alle huishoudens'. De jaarlijkse indexering wordt jaarlijks als rentelast verwerkt in het resultaat van het betreffende jaar en tegelijkertijd jaarlijks toegevoegd aan de schuld op lange termijn.

De tweede betaling ad € 37 miljoen moet uiterlijk 1 januari 2032 door de terreinbeherende organisaties (TBO's) worden voldaan. De maximaal verschuldigde indexatie bedraagt 3,5 % per jaar. Per 31 december 2024 bedraagt de maximale restant looptijd 7 jaar. De totale impact van de indexering is derhalve maximaal 7 jaren indexering. De TBO's hebben een recht van vervroegde betaling van (een deel) van de verschuldigde bedragen in dit kader.

Brabants Landschap is verantwoordelijk voor 4,17% van de schikking. De post op de balans per 31 december 2024 bestaat daarom uit de tweede tranche (€ 1.542.000) en de indexering voor 2023 en 2024 (€ 108.000).

Kortlopende schulden

Dit betreft schulden met een verwachte looptijd korter dan een 1 jaar.

<i>(in €1.000)</i>	31 december 2024	31 december 2023
Subsidies Provincie Noord-Brabant (diverse projecten)	2.634	4.349
Crediteuren	1.415	1.374
Overige posten	1.118	910
Verlof en vakantiegeld personeel	558	626
Grondaankopen en rentmeesterkosten	372	626
Subsidies Rijk (diverse projecten)	362	1.349
Pensioenfondsen	305	297
Belastingdienst	115	81
Bijdragen Waterschappen	0	320
	6.879	9.932

De daling bij subsidies Provincie en Rijk wordt voornamelijk veroorzaakt door de uitvoering van project Bossche Broek Zuid. Hier was eind 2023 € 2,8 miljoen vooruit ontvangen. Dit project is uitgevoerd in 2024. Daarnaast is een bedrag voor een aankoop (€ 0,4 miljoen) in 2024 terugbetaald.

Niet uit de balans blijvende vorderingen en verplichtingen

Pandrecht Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters (VGG)

Mochten de TBO's onverhoopt in de toekomst toch nog subsidies en/of de rente daarover moeten terugbetalen, dan kan onder bepaalde omstandigheden aanspraak gemaakt worden op terugbetaling van (een deel van) het betaalde bedrag. Voor die situatie heeft het fonds zekerheid gesteld in de vorm van de toekomstige vestiging van een pandrecht ten behoeve van de TBO's voor maximaal € 37 miljoen (in totaal) plus de indexering op grond van het CBS indexcijfer 'CPI alle huishoudens', reeks 2015=100. Er geldt een maximale indexering van 3,5% per jaar.

Aankoopsubsidies

Er zijn ook aankopen, waarvan er waarschijnlijk nog een aankoopsubsidie te verwachten is voor een bedrag van ongeveer € 1,8 miljoen. De vordering is nog niet in de balans opgenomen. Voor deze aankopen zijn de aankoopsubsidies nog niet aangevraagd of zijn de schriftelijke bevestigingen van de Provincie Noord-Brabant nog niet ontvangen.

Aankopen

In 2024 en eerder hebben er aankopen plaatsgevonden die in 2025 geëffectueerd gaan worden. Dit gaat onder meer om grond en gebouwen in Tongelaar-Millsveld, de Neterselsche Heide en het Reuseldal. Het gaat daarbij om een aanschaf van ongeveer €1 miljoen.

Migratie ICT

In 2024 hebben zijn er contractuele afspraken gemaakt voor de migratie naar een gezamenlijk ICT-omgeving. De migratie zelf kost ongeveer € 45k en vindt plaats in 2025. De beheerskosten zijn vervolgens € 90k per jaar.

Lopende dispuuten

Met de beheerder van Kasteel Heeze is een discussie over uitgevoerde aanpassingen die in strijd zijn met de bepalingen uit de opleveringakte met mogelijke financiële gevolgen voor Brabants Landschap. Beide partijen zijn nog met elkaar in overleg en de omvang is hierdoor nog onzeker. In het gebied van de Kleine Beerze is sprake van vervuiling en dit moet waarschijnlijk gesaneerd worden. Er zijn inmiddels juridische stappen ondernomen maar de uitkomsten, inclusief de hoogte van de kosten, zijn nog niet in te schatten.

Garantstellingen

Er is sinds 2016 een garantstelling van € 525.455 afgegeven aan de stichting Streekfonds Het Groene Woud voor het nakomen van verplichtingen met grondeigenaren in het gebied Heukelom-Moerenburg. Stichting Streekfonds Het Groene Woud heeft voor de hierboven genoemde verplichtingen een lening afgesloten bij de Provincie Noord-Brabant die in 2039 geheel afgelost dient te zijn. Mocht het nodig zijn om de garantstelling of een gedeelte ervan uit te betalen dan zal het bedrag uit de reserve groenblauwe dooradering gehaald worden.

Bij aankoop van het landgoed rondom Kasteel Heeswijk heeft Brabants Landschap een eerste recht van koop van het kasteel bedongen om de historische band tussen landgoed en kasteel te behouden, mocht de Stichting Kasteel Heeswijk worden opgeheven. Brabants Landschap stelt zich garant voor verplichtingen tot maximaal € 45.000.

5 Toelichting op staat van baten en lasten

5.1 Baten

Overheden

Subsidies aankoop natuurgebieden

Voor de verwerving van tot natuur om te vormen landbouwgrond verkrijgt Brabants Landschap een gedeelte van haar middelen uit subsidies van de Provincie Noord-Brabant. Deze worden betaald uit het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB). Voor aankopen staat momenteel voor € 0,7 miljoen aan vorderingen open voor GOB-subsidies.

(in €1.000)	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Verwerving natuurgebieden	467	3.200	221
	467	3.200	221

Voor 2024 is 72% van de verwervingskosten van natuurgebieden begroot als aankoopsubsidie. Voor aankopen binnen het Nationaal Natuurnetwerk wordt subsidie ontvangen vanuit het GOB. De hoogte hiervan wordt bepaald op basis van de restwaarde van het perceel na omvorming tot natuur. Deze restwaarde verschilt per natuurtype. De subsidie bedraagt gemiddeld circa 80% van de agrarische waarde. Aankopen van bestaande natuur en percelen buiten het Natuurnetwerk Nederland zijn niet subsidiabel.

In 2024 is minder subsidie toegekend dan gemiddeld wordt aangenomen. Dit wordt vooral veroorzaakt door minder aankoop. Daarnaast is de vaststelling van subsidies altijd achteraf zodat de baten later volgen dan de kosten van aanschaf.

Diverse subsidies

In onderstaand overzicht staan de subsidies van overheden. Dit zijn zowel de landelijke en provinciale overheden als gemeenten en waterschappen. Uitvoeringsovereenkomsten beschouwen we door de aard van de afspraken als een vorm van subsidie.

(in €1.000)	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Subsidiestelsel Natuurbeheer (SNL)	6.678	6.740	5.386
Projecten	5.226	7.215	3.022
Landschapsbeheer	1.908	1.855	1.659
Activa en participatie van het natuurbeheer	895	1.016	875
Beheer en inrichting	663	304	715
Gemeenten	18	42	20
	15.388	17.172	11.677

De subsidie van SNL wordt verkregen via voorschotten. Deze bevoorschotting van de subsidie van SNL wordt na 6 jaar via afrekeningen definitief. De subsidie is gestegen door een nieuwe beschikking waarbij de normkosten hoger zijn dan voorgaande jaren. Dit was vooraf zo begroot.

De projecten betreft Bossche Broek Zuid (€ 3,5 miljoen), Programma Aanpak Stikstof (€ 0,8 miljoen) en de werkeenheden GOB (€ 0,3 miljoen). Enkele (deel-)projecten waren al wel begroot, maar starten pas in 2025 (onder andere op de Regte Heide en de Broedeilanden). Deze twee projecten waren oorspronkelijk begroot op € 1,5 miljoen. Het project Bossche Broek Zuid is lager uitgevallen dan begroot.

De subsidie voor Landschapsbeheer bestaat uit een 4-jarige regeling voor de uitvoering van projecten bij derden en daarnaast diverse projecten voor onder andere soortenbescherming. De stijging in 2024 was voorzien.

De subsidie activatie en participatie betreft een subsidie van de Provincie Noord-Brabant om inwoners meer te betrekken bij de natuur. De subsidies voor beheer en inrichting betreft voornamelijk subsidie voor het gebied Pompeveld (€ 473.000) en voor beekherstelprojecten (€ 65.000).

Particulieren**Opbrengsten beheer en projecten**

<i>(in €1.000)</i>	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Diverse opbrengsten	8	5	8
	8	5	8

Nalatenschappen, giften en donaties

<i>(in €1.000)</i>	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Nalatenschappen	1.516	800	676
Jaarbijdrage beschermers	659	565	593
Donaties en giften	171	226	142
Donaties en giften Natuurfonds Brabant	231	100	0
	2.577	1.691	1.411

Dit verslagjaar zijn er 18 nalatenschappen verantwoord waaronder een paar met een grote omvang. Dit verklaart de afwijking met de begroting en het vorige jaar. De stijging van donaties is voornamelijk veroorzaakt door de actie rondom het Natuurfonds. Deze actie was begroot, maar was een groter succes dan vooraf ingeschat.

Bedrijven**Opbrengsten beheer en projecten**

<i>(in €1.000)</i>	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Diverse opbrengsten	13	80	107
	13	80	107

De opbrengsten uit beheer en projecten zijn voornamelijk incidenteel en daardoor lastig te begroten.

Donaties en giften

<i>(in €1.000)</i>	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Donaties en giften	219	106	262
	219	106	262

De opbrengsten zijn in lijn met eerdere jaren, maar worden voorzichtig begroot.

Organisaties zonder winststreven**Beheer en projecten**

<i>(in €1.000)</i>	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Trees for All (plant bomen en landschapsbeheer)	660	480	416
Diverse opbrengsten	134	155	297
Gedeclareerde uren landschapsbeheer	97	268	80
Ravon	27	0	13
Dinamo Fonds	27	0	0
Cultuurfonds	25	0	148
	945	903	806

De bijdrage van Trees for All is hoger dan begroot. In 2024 zijn meer uren van landschapsbeheer via subsidies verantwoord en minder rechtstreeks in rekening gebracht bij derden. De bijdragen van Ravon, Dinamo Fonds en Cultuurfonds waren niet begroot.

Donaties en giften

<i>(in €1.000)</i>	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Donaties en giften	115	4	23
	115	4	23

Van een anonieme organisatie hebben we € 100.000 gekregen voor uitbreiding van gronden bij de Antoniushoeve. Deze opbrengst was niet begroot.

Levering producten en diensten

<i>(in €1.000)</i>	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Huren en pachten	3.601	3.537	3.202
Houtverkoop	426	420	706
Overige opbrengsten	20	47	21
	4.047	4.004	3.929

Vooral vanwege een relatief hoge prijsindexatie zijn de erfpachten en huren in 2024 hoger dan in 2023. Dit was ook zo begroot. De opbrengst van de houtverkopen is fors lager maar minder nauwkeurig te begroten en afhankelijk van de houtprijs en de hoeveelheid kap.

Loterijorganisaties

<i>(in €1.000)</i>	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Nationale Postcode Loterij	937	937	937
Nationale Postcode Loterij Landschapsbeheer	192	188	194
	1.129	1.125	1.131

De bijdragen van de Nationale Postcode Loterij voor Brabants Landschap lopen via LandschappenNL en hiermee worden diverse projecten en activiteiten gefinancierd. De inhoudelijke toelichting is terug te vinden in het jaarverslag.

Overige baten

<i>(in €1.000)</i>	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Erfpachtkoopsommen	275	0	17
	275	0	17

In 2024 betreft dit een erfpachtkoopsom in de regio Mattemburgh. Dit zijn altijd eenmalige bedragen en niet vooraf in te schatten.

5.2 Lasten

Besteed aan doelstellingen

	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Totaal besteed aan doelstellingen in % van totaal aan baten	97,2%	104,9%	101,4%

Kostenverdeelstaat

(in €1.000)	Aankoop natuur- gebieden	Onderhoud natuur en gebouwen	Land- schaps- beheer	Projecten	Communi- catie	Wervings kosten	Beheer/ admini- stratie	Totaal 2024	Totaal 2023
Verwerving gebieden	1.462	346						1.808	2.162
Uitbesteed werk		5.204	941	5.606	433	48		12.232	11.087
Salarissen		1.807	926	427	397	337	685	4.579	4.151
Sociale lasten		405	174	77	86	71	143	956	866
Pensioenlasten		277	119	65	61	51	101	674	610
Overige personeelskosten		156	38	28	10	16	44	292	165
Huisvestingskosten		25	12	13	15	6	16	87	83
Kantoorkosten		128	77	70	92	38	91	496	433
Vervoerskosten		190	35	10	15	18	47	315	274
Heffingen/verzekeringen		368	21	20	13	2	5	429	433
Bestuurskosten		2	1	1	1			5	12
Algemene kosten		3.758	61	97	49	7		3.972	687
Afschrijvingskosten		240	43	42	28	5	11	369	342
Totaal kosten 2024	1.462	12.906	2.448	6.456	1.200	599	1.143	26.214	21.305
Begroting 2024	4.450	9.765	2.648	11.247	1.485	404	890	30.889	
Werkelijk 2023	2.162	8.725	2.245	5.412	1.240	560	961	21.305	

Aankoop natuurgebieden

Er is in 2024 totaal 45 hectare aangekocht, verkocht en geruimd voor een bedrag van € 1.462.000. In de begroting was 80 hectare geraamd voor € 4,5 miljoen. Deze afwijking wordt veroorzaakt door de beperkte mogelijkheden om aankopen te plannen.

Onderhoud natuurgebieden en gebouwen

De kosten van het onderhoud zijn vergelijkbaar met eerdere jaren en de begroting. De grote afwijking wordt veroorzaakt door de schikking met de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters (VGG). De bijdrage van Brabants Landschap is opgenomen in het boekjaar 2024 (€ 3,2 miljoen exclusief rente). Met die middelen zal het particuliere natuurbeheer in Nederland een extra impuls krijgen.

Voor één gebouw zijn de erfpachtrechten teruggekocht. Dit bedrag is in dit overzicht verantwoord als verwervingskosten. In de resultaatverdeling is dit bedrag verantwoord bij de reserve erfpachtkoopsommen.

Landschapsbeheer

De kosten voor landschapsbeheer zijn € 200.000 lager dan begroot. De belangrijkste redenen zijn minder projectkosten (€ 100.000) en lagere salariskosten (€ 100.000).

Projecten

Bij projecten voor erfgoed is er voor € 1,7 miljoen minder kosten gemaakt dan begroot. Gedeeltelijk hebben we lagere kosten gehad en enkele projecten zijn uitgesteld zoals verduurzaming van het Heerkenshuis en de Fortwachterswoning.

Voor natuurprojecten is er € 2,6 miljoen minder kosten gemaakt dan begroot. De projecten bij de Regte Heide en de Broedeilanden worden doorgeschoven naar 2025 en het project Bossche Broek Zuid en enkele andere projecten zijn lager uitgevallen dan begroot.

Communicatie

De salariskosten zijn lager dan begroot. Extra werkzaamheden voor automatisering in 2023 waren eenmalig. Daarnaast was in de begroting nog uitgegaan van kosten voor films. Deze zijn in 2024 nauwelijks gemaakt.

Wervingskosten

De wervingskosten zijn hoger dan in 2023 vanwege uitbreiding van het aantal fte's en hogere kantoorkosten. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor de lancering van het Natuurfonds Brabant. Doordat de opbrengsten sterker zijn gestegen, daalde het percentage wervingskosten.

	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Totaal wervingskosten in % van verworven baten	2,4%	1,4%	2,9%

Kosten beheer en administratie

De kosten zijn in 2024 hoger dan in het vorige jaar en de oorspronkelijke begroting vanwege noodzakelijke uitbreiding van het aantal fte's en hogere kantoorkosten. Beide stijgingen zijn het gevolg van de professionalisering van de ondersteunende afdelingen. Doordat de overige lasten sterker zijn gestegen, daalde het percentage.

	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Totaal beheer en administratie in % van totale lasten	4,3%	2,9%	4,5%

5.3 Saldo financiële baten en lasten

(in €1.000)	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Gerealiseerd koersresultaat	290	147	164
Ongerealiseerd koersresultaat	799	127	1.091
Interest	320	476	152
Dividend aandelen	128	65	106
Dividendbelasting en buitenlandse bronbelasting aandelen	-8	0	-6
Bankkosten	-13	-16	-13
Interest schikking VGG	-210	0	0
Kosten vermogensbeheer	-61	-63	-63
	1.245	735	1.431

De opbrengsten uit obligaties is gedaald door de lage rentestand. De resultaten op de aandelen zijn, mede door de lage rentestanden, meer gestegen dan vooraf was ingeschat. De intrest voor de claim van VGG betreft het rente-bestandsdeel van de schikking.

5.4 Personeel en organisatie

Personeel

(in fte)	2024 werkelijk	2024 begroting	2023 werkelijk
Gemiddeld aantal personeelsleden	74	73	69

Bestuur

De bestuurders van Brabants Landschap krijgen uitsluitend een reiskostenvergoeding. In totaal bedroeg deze in 2024 € 604 (2023: € 193).

Er is in 2022 een lening van € 25.000 verstrekt aan een bestuurder in zijn hoedanigheid van erfpachter. De lening is verstrekt voor het vervangen van een rieten dak tegen een jaarlijkse rente van 4%. De lening wordt in jaarlijkse termijnen afgelost en zal in 2036 helemaal afgelost zijn, of eerder indien de erfpachtovereenkomst wordt beëindigd. Verder zijn er geen leningen, voorschotten en garanties aan de bestuurders verstrekt.

Bezoldiging directie

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het dienstverband van de directeur betreft een contract voor onbepaalde tijd met een voltijds werkweek van 37 uur.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Brabants Landschap de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl).

Conform de wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) bedraagt het WNT-bezoldigingsmaximum voor Brabants Landschap in 2024 € 233.000. De regeling van Goede Doelen Nederland geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij Brabants Landschap vindt plaats door het bestuur. Dit leidt tot een zogenaamde BSD-score (Basis Score voor Directiefuncties) van 480 punten met een maximaal jaarinkomen van € 163.473. Het voor de toetsing relevante werkelijke jaarinkomen van de directeur J.A.C. Hogenboom bedraagt in 2024 € 121.241.

De beloning blijft in 2024 binnen het geldende maximum. Het totaal van het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn blijven voor de directeur met een bedrag van € 144.977 beneden het in de regeling opgenomen maximum van € 233.000 per jaar. De belaste vergoedingen/bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn staan bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. De gehanteerde onderstaande tabel is opgesteld volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties.

(in €1)	
Naam	J. Hogenboom
Functie	directeur
Dienstverband	
Aard (looptijd)	onbepaald
uren	37
parttime percentage	100
periode	1/1-31/12
Bezoldiging	
Jaarinkomen	
Bruto loon/salaris	105.739
Vakantiegeld	8.459
Vaste eindejaarsuitkering	5.181
Ziektekostenvergoeding	1.862
Totaal	121.241
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	23.736
Overige beloningen op termijn	0
Totaal bezoldiging 2024	144.977
Totaal bezoldiging 2023	141.067

6 Overige gegevens

Voorstel resultaatbestemming

Het saldo van baten en lasten over 2024 wordt verwerkt overeenkomstig onderstaand opgenomen overzicht in de reserves en fondsen

(in €1.000)	2024 Werkelijk	2024 Begroting	2023 Werkelijk
TOEGEVOEGD AAN OF ONTTROKKEN UIT			
Continuïteitsreserve	0	0	0
Bestemmingsreserves			
Reserve aankoop natuurgebieden	-32	-1.250	-307
Reserve beheer en ontwikkeling natuurgebieden	0	1.164	0
Reserve groenblauwe dooradering	0	-1	0
Reserve gebouwen inclusief ondergrond	0	-1.777	0
Reserve erfpachtkoopsommen	0	0	0
Reserve Nationale Postcode Loterij-gelden	257	0	0
Reserve Nationale Postcode Loterij-gelden LB	0	0	0
	225	-1.864	-307
Bestemmingsfondsen			
Bestemmingsfonds elektrische boot	-12	0	25
	-12	0	25
Totaal verdeling resultaat	213	-1.864	-282

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

Het algemeen bestuur heeft de jaarrekening 2024 goedgekeurd in haar vergadering van 13 juni 2025.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant bij de jaarrekening is opgenomen op de navolgende pagina's.

7 Begroting 2025

7.1 Baten en lasten

(in €1.000)	2025 Begroting	
BATEN		
Overheden		
Subsidie aankoop natuurgebieden	3.145	
Diverse subsidies	15.493	
		18.638
Particulieren		
Beheer en projecten	1.246	
Nalatenschappen, giften en donaties	1.735	
		2.981
Bedrijven		
Beheer en projecten	2.966	
Donaties en giften	190	
		2.981
Organisaties zonder winststreven		
Beheer en projecten	1.129	
Donaties en giften	12	
		1.141
Loterijorganisaties		1.125
Totaal verworven baten		27.041
Overige baten		167
Totaal baten		27.208
LASTEN		
Besteed aan doelstellingen		
Aankoop natuurgebieden met opstallen	4.775	
Onderhoud natuurgebieden en opstallen	9.389	
Landschapsbeheer	2.532	
Projecten	9.127	
Communicatie	1.239	
		27.042
Wervingskosten		692
Kosten beheer en administratie		1.280
Totaal lasten		29.014
Saldo voor financiële baten en lasten		-1.806
Saldo financiële baten en lasten		789
Saldo baten en lasten		-1.017

7.2 Resultaatverdeling

(in €1.000)		2025
		Begroting
TOEGEVOEGD AAN OF ONTTROKKEN UIT		
Continuïteitsreserve		0
Bestemmingsreserves		
Reserve aankoop natuurgebieden	-1.630	
Reserve beheer en ontwikkeling natuurgebieden	614	
Reserve groenblauwe dooradering	-1	
Reserve gebouwen inclusief ondergrond	0	
Reserve erfpachtkoopsommen	0	
Reserve Nationale Postcode Loterij-gelden	0	
Reserve Nationale Postcode Loterij-gelden LB	0	
		-1.017
Bestemmingsfondsen		
Bestemmingsfonds elektrische boot	0	
		0
Totaal verdeling resultaat		-1.017

Juni 2025

Stichting Het Noordbrabants Landschap

Financieel jaarverslag 2024

Stichting Het Noordbrabants Landschap
Statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch

Stichting Het Noordbrabants Landschap
(Brabants Landschap)
Landgoed Nemerlaer, Haaren

(Correspondentie)adres:
Kasteellaan 4, 5076 RE Haaren
Telefoon: 0411-622775
E-mail: info@brabantslandschap.nl
Website: www.brabantslandschap.nl

Wij worden gesteund door:

Brabants Landschap ontvangt financiële steun van de Nationale Postcode Loterij.

Brabants Landschap heeft het keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving voor verantwoorde fondsenwerving en -besteding.

Brabants Landschap heeft de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).